

België – Belgique
PB – PP
3620 Lanaken
Cicindria
BC 30244

Erica

Contactblad van de Limburgse Natuurgidsen

VU: VZW WLN – Vatstraat 3 – 3620 Lanaken – Afgiftekantoor: 3620 Lanaken Stationsstraat – Erkenningsnummer P702057

Winter 2014

Januari – Februari – Maart
Driemaandelijks

Algemene Informatie

Jaargang 41 - Magazine Winter 2014

Voorzitter

Leo Thomassen
Velmerlaan 12
3806 Velm Sint-Truiden
TEL: 011 68 88 11
leo.thomassen@limburgsenatuurgidsen.be

Penningmeester

Robert Spelmans
Rode Kruisplein 12/3 bus 1
3940 Hechtel
TEL: 011 73 44 87
robert.spelmans@limburgsenatuurgidsen.be

Natuur Informatie Punt Limburg

Het Groene Huis
Domein Bokrijk
3600 Genk
TEL: 011 26 54 86
nip.limburg@telenet.be

Verantwoordelijke Uitgever

Marc Van de Sande
Vatstraat 3
3620 Lanaken
TEL: 0499 71 86 00
erica@limburgsenatuurgidsen.be

Abonnementen

€10,00 of €12,75 (inclusief verzekering) met vermelding van Erica + 'Naam' op:
RekNr: 235-0010248-75.
IBAN: BE05 2350 010248 75
BIC: GEBABEBB

Druk:

Drukkerij Begas, 3620 Lanaken

Cover Fotografie:

Florent Vandevoort
www.florif.be

www.limburgsenatuurgidsen.be

Algemene informatie	2
Inhoud	3
Nieuws van CVN	3
Woordje van de voorzitter	4 – 5
Abonnementen 2014	6
Jaarvergadering 2014	7 – 11
Scharrelkids	12 – 13
Reünie natuurgidsen Tongeren	14 – 15
Lac du Der	16 – 19
Cursus Hoge Venen Natuurgids	20
Korte curussen	21 – 23
Steenuilen in Tongeren	24 – 27
Samenkomst natuurgidsen 1970 – 1984	28 – 30
Bibliografie	31
Kalender	32

VERNIEUWING
ABONNEMENT
zie Pag 6

Nieuws van CVN

- Kalender 2014
- Projecten in de kijker
- Je kan je abonneren op de nieuwsbrief
- Word fan van CVN op Facebook
- en veel meer....

Alle informatie vind je op www.c-v-n.be

Erica Winter 2014

December is voor de nieuwe natuurgidsen de bekroningsmaand.

Met veel goede moed zijn zij gestart in februari, voor een ogenschijnlijk lange opleiding van dertig lessen. Een eeuwigheid als men eraan begint, maar o zo kort als men terugkijkt.

De reacties van de cursisten op het einde van de rit doen ons steeds plezier.

“Het is een fijn jaar geweest, wij zijn vrienden van elkaar geworden, wij hebben veel geleerd, maar vooral hebben wij geleerd dat wij nog maar een klein stukje kennen van de natuur.”

Weinig weten van het enorme pakket natuurkennis mag geen reden zijn om na de diplomering als natuurgids ermee op te houden, integendeel.

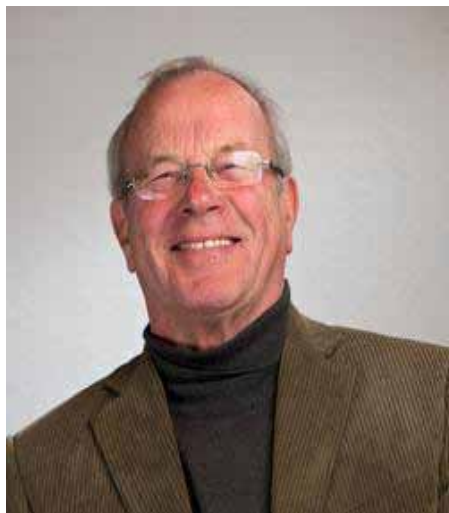
In Limburg hebben wij zeer veel mogelijkheden om nog meer kennis op te doen, zelfs om ons te specialiseren in een aspect uit de natuur dat ons bijzonder aanspreekt. In de eerste plaats hebben wij een eigen aanbod van korte cursussen en opleidingen maar niet minder is het aanbod van de Limburgse koepel voor natuurstudie, (LIKONA) en het aanbod van het Provinciaal Natuurcentrum en diverse natuurverenigingen in Limburg.

Het mag herhaald worden dat de vormingsactiviteiten en de inzet van mensen in de natuurverenigingen in de meeste gevallen gedragen worden door vrijwilligers. Hier tellen de uren niet, hier wordt belangloos, de aandacht voor de natuur en het milieu overgedragen.

Natuurbeleving, natuurkennis doorgeven is voor een groot stuk vrijwilligerswerk en wij nodigen onze nieuwe natuurgidsen uit om daaraan mee te werken.

Ik zou tekort schieten als ik hier niet een oprechte dankjewel zeg aan al onze medewerkers, lesgevers, begeleiders, bestuurders voor hun inzet.

Wij moeten toch ook nog melden dat wij op 23 november een prachtige zondagnamiddag beleefden met onze natuurgidsen, gediplomeerd tussen 1970 en 1985. Stel je voor, vrienden die mekaar sedert tientallen jaren niet meer zagen die met taart en koffie de draad weer opnamen. Het was een kippenvel-moment om de

70 gelukkige collega's te zien glunderen. Zeker voor herhaling vatbaar en met dank aan André, ook van die generatie, voor het initiatief.

Onze lezers willen wij hierbij toch ook nog aansporen om, in deze 'stille' periode van de natuur, deel te nemen aan de bijeenkomsten die de komende weken georganiseerd worden.

De tweede zaterdag van het jaar, 11 januari 2014, zijn alle natuurgidsen welkom op de feestelijke jaarvergadering. Wij zijn dan te gast in Greenville in Houthalen-Helchteren. Meer details vind je verder in dit nummer.

De derde zaterdag, 18 januari 2014, gaat de LIKONA-dag door, zoals gewoonlijk in het LUC te Diepenbeek. Deze dag mag je niet missen als je aan natuurstudie wenst te doen.

Denk er ook aan om je abonnement op Erica te vernieuwen, ditmaal ook digitaal mogelijk. Niet uitstellen want dan volgt dikwijls afstel en dat zou jammer zijn.

Wij hopen dat de nieuwe natuurgidsen de moed zullen opbrengen om zich verder in te zetten voor de natuur en het milieu, ieder volgens zijn mogelijkheden.

Wij hopen dat de Provinciale aanpak, de natuur en het landschap van elke streek in Limburg op een aangepaste manier te bewaren en te beheren zal gerealiseerd worden en wij zijn graag bereid om daaraan mee te helpen.

Wij hopen ten slotte, maar niet in het minst, dat u allen een vredig Kerstfeest zal hebben en een nieuw jaar zal beleven waarin uw belangrijkste wensen in vervulling gaan.

Leo

AGENDA

Jaarvergadering
11 januari 2014
Greenville
Houthalen-Helchteren

Vernieuwing Abonnement

Weer een nieuw jaar, boordevol natuurnieuws

Beste natuurgids en sympathisant,

Het is weer zover, wil je ook in 2014 het contactblad van de Limburgse natuurgidsen ontvangen, vergeet dan niet je abonnement op ERICA te vernieuwen.

Wil je Erica dan ook op het juiste adres toegestuurd krijgen, vergeet dan niet het juiste adres, (waar je Erica wil ontvangen) te vermelden op het overschrijvingsformulier.

Ter herinnering, onderstaand de verschillende mogelijkheden van abonnement:

1. Je kan kiezen voor een abonnement 2014 op papier, dus je ontvangt het tijdschrift op 21 maart, 21 juni, 21 september en 21 december. Dan schrijf je €10,00 over op onderstaande rekening.

2. Je kiest voor een digitaal abonnement, dus in PDF op je computer. Dat spaart papier, dus bomen en drukkerskosten. Dan vermeld je dat speciaal op de overschrijving en betaalt eveneens € 10,00.

3. Je kan ook kiezen voor een abonnement 2014 met verzekering voor de wandelingen die je begeleidt als natuurgids. (dit is geen verplichting). Dan betaal je voor deze verzekering een supplement van €2,75. Dus in totaal €10,00 lidgeld + €2,75 (verzekering)= €12,75

4. Als beide partners natuurwandelingen willen begeleiden en beiden wensen een verzekering af te sluiten dan betaal je:

lid 1: €12,75 (lidgeld €10 + €2,75verzekering)

lid 2: €2,75 (verzekering)

Totaal: €15,50 Op overschrijving, steeds vermelden beide leden (naam vermelden) met verzekering.

RekNr: 235-0010248-75.

IBAN: BE05 2350 0102 4875

Heb je nog vragen? Neem gerust contact: Leo Thomassen 011 68 88 11

leo.thomassen@limburgsenatuurgidsen.be

Feestelijke Jaarvergadering 2014

Maurice Ballard

Houthalen-Helchteren 11 januari 2014

Onthaal vanaf 9u30

10 uur: start plenaire zitting

- 1- Verwelkoming door Leo Thomassen (voorzitter WLN)
- 2- Toespraak Maurice Ballard (voorzitter vzw CleanTechPunt), gastheer van deze jaarvergadering
 - a. Wie en wat zijn GreenVille, I-Cleantech Vlaanderen en CleanTech?
 - b. Première van een aantal video fragmenten in het kader van Duurzaam Handelen en CleanTech (Gezamenlijk project VDAB en CleanTechPunt)
- 3- Voorstelling wandeling Laambeek (Jürgen)
- 4- Voorstelling bezoek NAC (Miet)
- 5- Voorstelling wandeling "Hoeve Bosch" (Maurice)
- 6- 12u30 - 13u30 maaltijd
- 7- 13u30 - Maak een keuze en neem deel aan één van de drie excursies
 - a. Laambeek (Jürgen)
 - b. NAC (Miet)
 - c. Wandeling "leren van de natuur" (Maurice)
- 8- 16u afsluiting met koffie

Over Houthalen - Helchteren:

Na de sluiting van de steenkoolmijnen in 1992 heeft Houthalen-Helchteren het industrieterrein 'Industrie Centrum Zuid' opgericht op het gebied van de vroegere terril, om tewerkstelling te bieden aan de voormalige mijnwerkers. Hierdoor is er hoge druk ontstaan op de Noord-Zuid verbinding, hetgeen heel wat verkeershinder en de bijkomende protesten van omwonenden tot gevolg had. Ook het Remo stort dat 30 jaren lang geluids- en geurhinder met zich mee bracht, zorgde ervoor dat Houthalen-Helchteren een slechte reputatie had.

Met de bouw van het 'Nieuw Administratief Centrum' (NAC) in 2012 als eerste Cleantech project wilde Houthalen-Helchteren zijn imago volledig omgooien naar een propere

Cleantech gemeente. Kort hierna volgde het project 'GreenVille'. Hier werd het voormalig hoofdgebouw van de Kempische steenkoolmijnen heringericht tot een dienstencentrum voor Cleantech bedrijven en een bezoekerscentrum dat zijn deuren opende op 23 november 2012. Het hele straatbeeld van Houthalen-Helchteren zal omgevormd worden tot een veilige en groene omgeving voor de trage weggebruiker en ook de bouw van ecowoningen staat op het programma. Verder zal de 'Remo site' vanaf 2014 op Cleantech-wijze ontgonnen worden, voor het herwinnen van grondstoffen en energie om zo uiteindelijk naar een nieuw natuurgebied in te richten. Houthalen-Helchteren is omringd door diverse natuurgebieden die erkend zijn op Europees niveau als belangrijke Europese vogel- en habitat gebieden. Deze

Feestelijke Jaarvergadering 2014

Houthalen-Helchteren 11 januari 2014

natuurgebieden worden o.a. beheerd door vzw Mangelbeek, Natuurpunt en Stichting Limburgs Landschap. Verder telt Houthalen-Helchteren vier toeristische recreatieparken waaronder vakantiecentrum De Bosberg, domein Kelchterhoef, Recreatiepark Hengelhoef en Park Molenheide. Onze gemeente is ook gekend om haar unieke natuurpracht, met prachtige bossen en heidevlakten, duinen en vennen. Om ten volle te kunnen genieten van de natuur zijn er ook geleide wandelingen in deze natuurgebieden zoals Wild- & Wandelpark Molenheide, Natuurreservaat Ten Haagdoorn en Hengelhoef.

I. Routebeschrijving GreenVille:

GreenVille ligt in Houthalen-Helchteren op 1 km van afrit 29 (richting Eindhoven) van de E314.

– Komende van richting Hasselt: over de autostrade brug (E314) eerste verkeerslichten (kruispunt McDonald's/Quick) links af en na 25 meter onmiddellijk weer rechts. Deze weg, die evenwijdig loopt met de Grote Baan, ongeveer 100 meter volgen tot u aan de linkerzijde ingang GreenVille vindt.

– Komende van Hechtel: zodra u Houthalen binnenrijdt de 3de verkeerslichten (kruispunt McDonald's/Quick) rechts afslaan, na 25 meter weer onmiddellijk rechts afslaan. Deze weg (die evenwijdig loopt met de Grote Baan, ongeveer 100 meter blijven volgen tot u aan de linkerzijde ingang GreenVille vindt.

– Adres GreenVille: Centrum-Zuid 1111, 3530 Houthalen-Helchteren. Tel: +32 11 39 72 80.

Plannetje: zie pagina 11

E-mail-adres: info@greenville.be, zie ook www.greenville.be

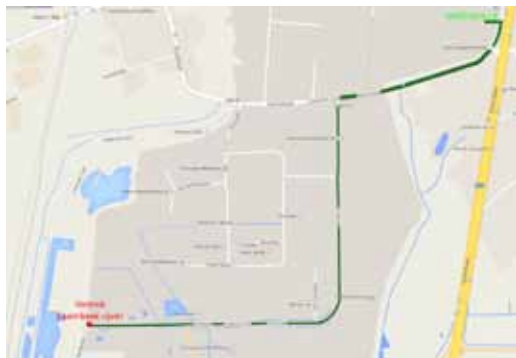
II. Natuurwandeling: Mijnterril – Laambeekvijver Houthalen-Helchteren

Route beschrijving tot de Laambeek. (Jürgen)

Vanuit GreenVille: GreenVille verlaten en rechts afslaan (+/- 100m) op het eerste kruispunt rechts aanhouden, volg de Meerstraat ongeveer 600m dan naar links richting De Rooten over een afstand van ongeveer 1,7km tot aan het waterzuiveringsstation. Wagens kunnen eventueel ter hoogte van de verbrandingsoven geparkeerd worden. Aankomst en vertrekplaats wandeling 'Laambeekvijver'.

Intro: Wandeling mijnterril met Laambeek-vijver te Houthalen-Helchteren. (Jürgen)

Voorzie stevig schoeisel en aangepaste kledij.

Tijdens de steenkoolconomie van Limburg groeiden er op verschillende plaatsen mijnterrils. Het was een deel van het gedolven materiaal dat het daglicht zag. Bij het ontginnen van steenkool

Feestelijke Jaarvergadering 2014

Maurice Ballard

Houthalen-Helchteren 11 januari 2014

werd er ook veel steen mee gevoerd naar de bovengrond. Na het wassen van de steenkool bleef een steenfractie over waar ze in eerste instantie geen raad mee wisten, deze steen werd op terrils gegooid. Getuigen ervan zijn nog de terrils van Waterschei, Winterslag, Zwartberg, Eisden, Zolder en Beringen.

De terril van Houthalen werd in de jaren '70-'80 plat gegooid, waar naderhand het huidige 'Industriepark Centrum Zuid' ontstond. Een van de plannen was dat er een kanaal werd gegraven met aansluiting op het Albertkanaal, zodat de steenkool naar de Luikse hoogovens kon worden verscheept. Helaas bood de ondergrond geen ideale mogelijkheid om een kanaal te maken vanwege het moerassig gebied. Men besloot om de Laambeekvijver te gebruiken om grondwater op te pompen. Een restant is nog het oude pomphuis op de Laambeekvijver.

De Laambeek ontspringt op de grens van Meeuwen-Gruitrode en vloeit langs de 'Groenstraat beek' naar het industriepark Centrum Zuid waarna het onder de E314 naar de Laambeek wordt geleid. Ook vindt het hemelwater van het kempisch plateau een uitvloeï naar de Laambeekvijver.

De Laambeekvijver kent diverse biotopen, we hebben er o.a. moerasgebieden en vijvergebieden. Westelijk van de Laambeekvijver treffen we nog 3 slambekkens aan, waarvan al 2 bekkens verland zijn.

Hopend op een mooie wandeling, spreken we af aan het waterzuiveringsstation

net voorbij de verbrandingsoven op Industrie Centrum Zuid 'de Rooten'.

III. NAC, Nieuw Administratief Centrum Houthalen-Helchteren

Route beschrijving tot het NAC. (Miet)
De WLN-leden volgen de CleanTechAmbassadeur te voet vanuit GreenVille tot het NAC gebouw. Dit is ongeveer 200 meter te voet.

Intro: NAC CleanTech Beleving. (Miet)
Het verhaal van een duurzaam gebouw. Een duurzaam, ecologisch administratief centrum, wat betekent dit in mensentaal? Klimatisatie op basis van Koude - Warmte opslag en gebruik makend van de temperatuur van grondwater, dit is voor velen onder jullie nieuw. We bekijken samen de technische ruimte waar dit alles vertrekt, de aansturing van de betonkernactivering, de verluchting Een openbaar gebouw met een EPB-peil (Energie Prestatie en Binnenklimaat) van 40, dat verdient een woordje uitleg. Hoe komt het dat dit peil zo laag is? Is dit dan super geïsoleerd?

Hoe belangrijk is de keuze voor parkeerplaatsen in functie van de mobiliteit van de werknemer en de bezoeker?

Een groendak, waarom is dat? We gaan dit op het dak bekijken en hebben een "groendak op maquette" om alles goed uit te leggen. En hoe zit het met het gebruik van hemelwater?

We komen in de raadzaal en zien dat er "papierloos" kan vergaderd worden. We klimmen naar de blauwe toren, in "het Oog van Daubechies" en zien de skyline van de hele regio.

Feestelijke Jaarvergadering 2014

Houthalen-Helchteren

We kijken tot in Hasselt! We zien dat de vloeren gemaakt zijn van recyclagemateriaal en dat ze, indien ze hier niet meer blijven liggen, weer gerecycleerd worden.

Miet Dreezen, CleanTechAmbassadeur (CTA) zal deze vragen beantwoorden en hierover uitleg geven. Zij kent de technieken en materialen die hier zijn gebruikt en kan in mensentaal vertellen wat dit allemaal betekent en waarom men hiervoor heeft gekozen.

IV. CleanTech en leren van de natuur

Route beschrijving tot het “Hoeve Bosch”. (Maurice)

Vanuit GreenVille: GreenVille verlaten rechts afslaan om daarna terug linksaf het Kruispunt van de Grote Baan te benaderen. Voorsorteren Linksaf. Dan terug de Grote Baan op richting Hechtel/Eindhoven. Rijden tot tweede verkeerslichten (Citroën/Renault Garages), hier rechts afslaan richting Houthalen Oost/Genk. Rijden tot aan ingang Europark (+/- 500m). Links afslaan en blijven rijden tot aan Compostbedrijf Euro Compost (+/- 600 m). Voor dit bedrijf kan je jouw auto parkeren. Van daaruit gaan we te voet richting studiegebied in Hoeve Bosch. (Totale afstand tussen GreenVille en Hoeve Bosch is +/- 3,5 Km).

Intro: CleanTech en Leren van de Natuur. (Maurice)

Voorzie stevig schoeisel en aangepaste kledij.

Wanneer we eeuwenoude woeste gronden tot landbouwgronden omzetten en daarna bosbouw toepassen om nadien

ook weer deze vorm van bosbouw te verlaten, dan zal je reeds na 30 à 40 jaar natuurlijke evolutie zeer waardevolle veranderingen kunnen waarnemen.

Kortom, hier zie je nu een “natuurgebied met een zichtbaar verleden” dat steeds in evolutie is! Een evolutie die nu zichtbaar én zelfs hoorbaar is!

De natuur stoot tijdens voorjaarsstormen oude dennenbomen massaal af... Naaldbomen sterven rechtstaande, andere bomen breken af. Hier zien we hoe onze natuur alles opnieuw in een kringloop van hergebruik weet te brengen. Hier is een wereld zonder afval zichtbaar.

Waardevolle ecosystemen die ons een macht van ecosysteemdiensten leveren. Hoe belangrijk zijn ecosystemen en ecosysteemdiensten voor de mens?

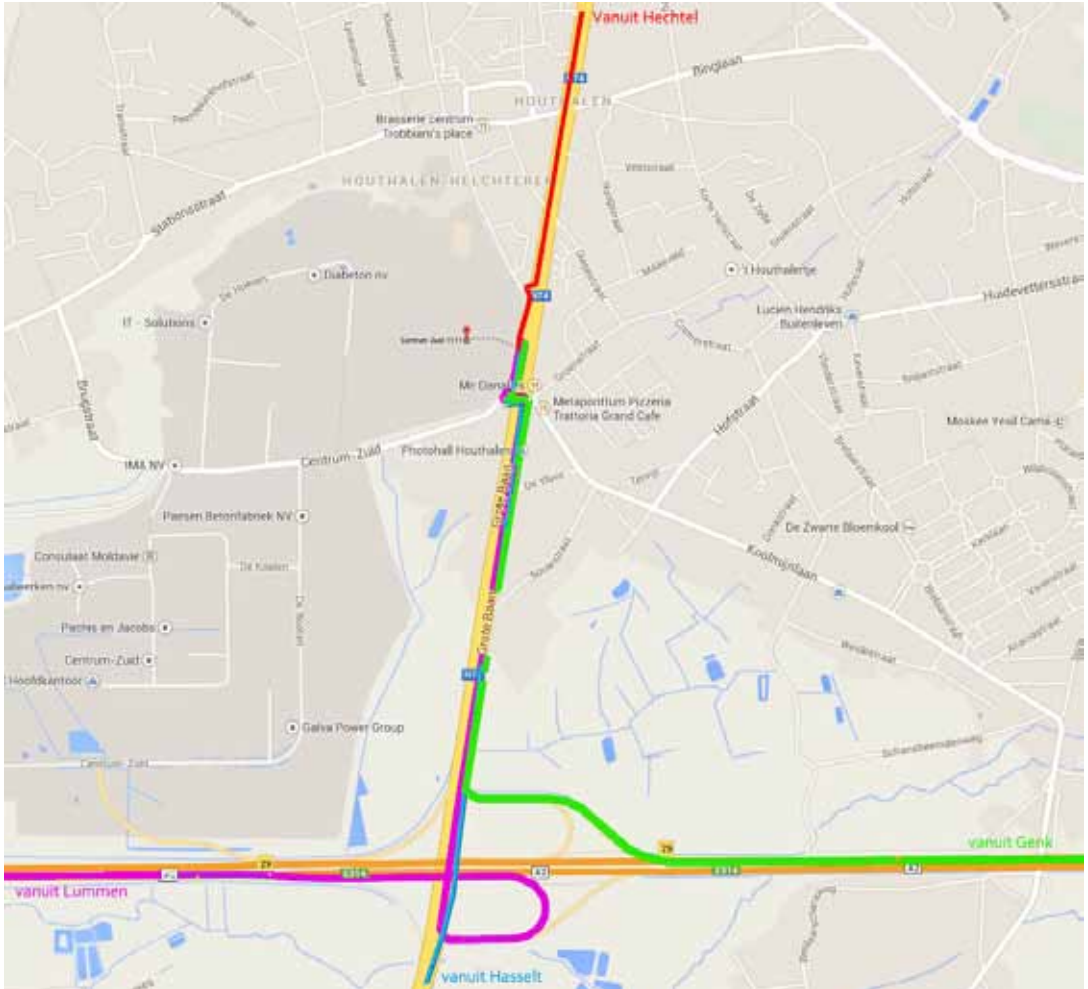
En wat kunnen we Leren van de Natuur? Wat kunnen wij hieruit leren zodat we kunnen omgaan met eindige grondstoffen?

De kiem van ‘Duurzaam Handelen’ en ‘CleanTech’ laat ons dagelijks ‘zien’ wat we hiervan kunnen leren.

Jaarvergadering 2014

Maurice Ballard

Houthalen-Helchteren

GreenVille
CENTER OF CLEANTECH

Najaar 2013

Begin oktober werd er samen met Leefmilieu Tongeren een Scharrelkidskursus ingericht in de freinetschool De Mijlpaal in Koninksem.

Na de infoavond gingen de ouders heel enthousiast naar huis met veel bruikbare tips, er werden zelfs al onmiddellijk zoekkaarten besteld. De natuuractiviteit was een uitdaging voor de vrijwilligsters Lieve en Lutgart. Een schoolterrein is tenslotte geen bos. Gelukkig was er naast de betegelde

speelplaatsen ook nog heel wat groen aanwezig. Ouders en kinderen gingen aan de slag met loeppotjes, boomhoogtemeters, zoekkaarten, spiegeltjes en blinddoeken. Uiteindelijk was iedereen verbaasd dat er op een schoolterrein toch nog zoveel 'natuurbeleving' kon zijn. Als afsluiter mochten de kinderen een zelfgemaakt natuurschilderijtje mee naar huis nemen.

Tijdens de tuinactiviteit maakten de ouders samen met de kinderen insectenbusseltjes en pindaslingers. Tenslotte zaaiden ze tuinkers in potjes en als kers op de taart maakten ze een heerlijk kruidenkaasje, versierd met eetbare bloemetjes, dat met veel smaak verorberd werd.

In samenwerking met Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren werd dezelfde cursus gegeven in het Provinciaal Domein Nieuwenhoven tijdens de herfstvakantie. Ook hier waren de ouders zeer tevreden over de infoavond, ze hadden veel ideeën opgedaan voor uitstapjes in de natuur en ook de boekeninfo was erg welkom met veel cadeautips voor Kerstmis.

's Anderendaags kon iedereen naar hartenlust ravotten in het speelbos, maar Lydia en Lutgart verloren ook het educatieve aspect niet uit het oog: kriebelbeestjes zoeken, bomen herkennen aan schors en bladeren, ...

Op dag 3 tekende iedereen aan de hand van foto's zijn 'ideale' tuinplan. Nadien zorgden ouders en kindjes er onder leiding van Lieve en Lydia ook weer voor dat vogels en insecten goed de winter konden doorkomen. Voor de insecten werden er zelfs krokusbolletjes geplant. Als afsluiter werd er gesmuld van lekkere rodebieten- en pompoencakejes, gebakken door Lydia.

Volgend voorjaar gaan er opnieuw enkele cursussen door:

- in Alken op 3, 4 en 5 maart 2014
- in Hengelhoeve op 7, 9 en 13 april 2014

Inschrijven kan via www.c-v-n.be

Reünie Tongerse natuurgidsen

Lutgart Bollen

Lichting 2011 - 2012

Op 15 september 2013 verzamelden we om 14 uur aan het kerkhof van Opglabbeek voor een wandeling naar de Oudsberg in de Duinengordel, een gevarieerd en uitgestrekte heide- en boslandschap van 3000 ha gelegen in het hart van de Limburgse Kempen en het Kempens Plateau.

Theo Haex was onze gids. Eerst gaf hij wat uitleg over de geschiedenis van de Oudsberg, ook wel de Zandberg genoemd. Hij staat bekend als de grootste en hoogste open stuifduin van Vlaanderen, gelegen in het Gruitroderbos in een duinengordel die zich vroeger uitstreckte van Hechtel tot Maaseik. De Oudsberg torent een 30-tal meter uit boven het Kempisch Plateau. De Oudsberg is sinds 1998 erkend als Vlaams natuurreservaat en strekt zicht uit op het grondgebied van gemeente Meeuwen-Gruitrode.

Voorbeelden hiervan zijn de Ruiterskuilen, het Turfven, het Zwartven en het Broeksven. Hoge zandafzettingen staken als duinruggen boven het landschap uit. Door de opwarming van het klimaat ontwikkelden er zich stilaan berken- en eikenbossen.

In de Middeleeuwen verarmde de bodem van de Oudsberg door intensieve ontginning. Hierdoor kon alleen heide nog overleven. Plaatselijke overbegrazing van schapen zorgde opnieuw voor zandverstuiving, die het huidige duinlandschap boetseerde.

Vandaag zijn de landduinen nog steeds in volle evolutie. Het zand breidt zich uit terwijl de duintoppen wegstuiven. Ooit was de Oudsberg 95 meter hoog en behoorde daarmee tot de hoogste

Tijdens de jongste ijstijd, die ongeveer 11.000 jaar geleden ten einde kwam, kreeg het Kempens Plateau te maken met enorme zandverstuivingen, omdat er nog geen gesloten vegetatiedek was. Er vormden zich diepe leeggestoven laagten, waarin vennen ontstonden.

Reünie Tongerse natuurgidsen

Lichting 2011 - 2012

toppen van Limburg. Maar de laatste decennia kromp de heuvel zeker 7 meter. Dan gingen we op pad door het duinenlandschap met een ware schat aan fauna en flora, de biodiversiteit tiert er welig. Het gebied herbergt enkele uitzonderlijke soorten: de bosbeekjuffer, de vinpootsalamander, de boskrekkel, de grauwe klauwier, de groene zandloopkever, het icarusblauwtje en de rode bosmier. Theo beweerde zelfs dat er leeuwen woonden, maar dan groef hij een mierenleeuw op, en konden we weer opgelucht adem halen. Ook bepaalde roofvogels als de buizerd,

de havik of de wespendif vinden er hun thuis.

Rond de vennen wordt de gladde slangesignaleerd. Bepaalde deelgebieden zijn dan ook beschermd als habitatrichtlijngebied en/of vogelrichtlijngebied. Onderweg wees Theo ons ook nog op het rode bekertjesmos.

Boven op de Oudsberg pauzeerden we even bij een lekker borreltje en overheerlijke cakejes, bedankt Theo en Ria!

Op de terugweg vertelde Theo ook nog het verhaal van de podzolvorming. Daarna moesten we er flink de pas inzetten, want we werden rond 18 uur verwacht voor een lekkere maaltijd. Nadien werd er nog gezellig nagebabbel.

Limburgse natuurgidsen ontdekken de pracht van de Franse Champagnestreek

Woensdag 16 oktober 2013, De provinciehoofdstad ontwaakt uit de nacht, wanneer een tiental Limburgse natuurvrienden aan de parking van het doodverlaten Hasselts' zwembad verzamelen, klaar om de vijf uur durende afreis naar het prachtige 'Lac du Der' aan te vatten. Het telecomcommunicatiesysteem wordt even uitgetest en nadat de juiste kanalen van de intercom op punt staan, geeft natuurgoeroe André het vertreksein. Terwijl we het stille Hasselt verlaten en de pendelaars al druk doende zijn om de stad te veroveren, rijden wij richting Luik. Enkele uren later maken we een eerste stop in het mistige Sedan. Frank, Sabine en collega's voorspellen mooi en rustig herfstweer... afwachten!

De natuurgoden hebben het niet erg op ons bezoek gesteld, want onze hooggelegen picknickplaats is omsluit door een intens nevelgordijn, spijtig van het weidse landschap. Even slaat de paniek ons om het hart, maar hoe zuidelijker we rijden, hoe mooier en stralender de omgeving wordt. Eindelijk duiken de eerste aanwijzingen en naamplaten met 'Lac du Der' op.

Waarom bezoeken zoveel natuurvrienden deze omgeving? Een diversiteit aan internationale nummerplaten doet vermoeden dat dit een bijzondere bestemming is. De aanwezigheid van de vele mobilehomes onderschrijven een beetje het toeristisch karakter van de omgeving.

We zijn benieuwd! Al vlug weten we waarom; onze eerste kennismaking met het 4800 ha grote meer laat ons de grootsheid van dit gebied inzien. Het meer en nu natuurreservaat: 'Lac du Der-Chantecoq', is in de 20ste eeuw aangelegd om de hoge waterstanden van de Marne te bufferen. In 1932 werd een eerste bassin aangelegd. Er volgen er meer, maar ze volstaan niet om de Parijse oevers van de Seine, waar de Marne samenvloeit, droog te houden. Om het hoogwater definitief in banen te leiden, wordt een gigantisch stuwmeer in het wallenlandschap aangebracht. De streek van de Der is hiervoor vanwege zijn geologische eigenschappen de meest geëigende plek, niet alleen vanwege de komvorm maar vooral omdat de kleiige bodemlaag uiterst geschikt is om als waterreservoir te dienen. De

Der telde bovendien slechts drie dorpen met een 300-tal mensen, hetgeen de pijnlijke operatie van onteigening en grondafstand erg reduceerde. Het meer kent per seizoen wisselende waterstanden, in de winter neemt het uiterst veel water op, om dit in de zomer weer af te staan. Om de tien jaar wordt het meer via een modern sluizensysteem volledig ontwaterd, zodat de kleibodem kan eroderen en scheuren, waardoor voedingsstoffen vrijkomen om het ecosysteem te herstellen. Ik hoef daarbij niet te vertellen dat het slik dat hierdoor ontstaat tal van waadvogels, ganzen, eenden en trekvogels aantrekt.

In het vroege voorjaar en vanaf de tweede helft van oktober speelt zich aan de oevers van Lac du Der, in dit groene bosgebied van de Champagnesteek, een

Lac du Der

16 - 19 oktober 2013

Gustaaf Grouwels

oorverdovend spektakel af, als talloze gracieuze kraanvogels er neerstrijken om te foerageren. Behalve de kraanvogels zijn er in de meren natuurlijk ook tal van andere watervogels te zien. Bosvogels zijn in de omringende bossen volop te vinden. Ook de roofvogels vinden in deze vogelrijke omgeving een goed gedekte tafel.

Rond het meer zijn verscheidene uitkijkposten aangelegd en een 40km lange verharde dijk is speciaal voorzien om de ornithologen ter wille te zijn.

Het mooiste spektakel krijg je 's avonds na de klok van vijf, als de duizenden kraanvogels uit de naburige velden terugkeren om zich een veilige waadplaats in en rond het meer te verzekeren. Hun trompetgeluid vult dan de lucht, maakt een onvergetelijke indruk! Soms met meer dan 50.000 keren ze terug. Indrukwekkend!

Een lust ook voor de vele fotografen onder ons, de digitale reflexcamera's en andere bewijzen hun dienst. De silhouetten van de elegante vogels tekenen zich mooi af tegen de neergaande zon. Ook 's morgens

vroeg, een half uur voor de opkomende zon, zijn de vogelaars al zeer actief, met velen verschansen ze zich op en rond de dijk om het dagelijks ritueel van vertrekkende kraanvogels te observeren. Natuurfotografen maken van de duisternis van de nacht handig gebruik om zo dicht mogelijk de kraanvogels te benaderen en te observeren. Het minste geruis of licht brengt de immense kolonie in beweging. Wat we zelf ter plaatse hebben kunnen vaststellen toen in de verte, de lichtstraal van een aankomende wagen de dieren nerveus maakte en deed opvliegen. Rond 8u30 is het showtoneel ten einde en kunnen de natuurliefhebbers andere bezigheden uitoefenen, maar geen getreur, stilzitten hoeft hier echt niet! De omgeving biedt heel wat mogelijkheden:

Om er maar enkele op te noemen:

Maison de l'oiseau et du poisson tussen Giffaumont en Arrigny

Musée du Pays du Der - Ste-Marie-du-lac-de-Nuisemont

De abdijkerk van Montier-en-Der en bijhorende stoeterij

Saint-Dizier en Hector Guimard en zeker het heemkundig museum

De meren van Outignies en Arrigny

De route van de kerken van vakwerk en glas-in-loodramen uit de XVde eeuw

De Champagneroute van Vitry-le-François

....

Niet alleen vogels... maar ook wasplaten!

De verwondering was groot toen het gezelschap op één van de vele wallen een prachtige partij citroengele puntmutswasplaten in het vizier kregen. In Vlaanderen moet je soms ver gaan om er enkele bij elkaar te vinden, maar werkelijk zoveel wasplaten te samen, dit hebben zelfs de meest ervaren natuurgidsen nog niet dikwijls ervaren.

Omschrijving wasplaat: Hoed en steel meestal fel gekleurd, wasachtig of glazig, kleverig of droog; lamellen vrij dik, ver uiteen, vrij tot aflopend. Dikwijls samenlevend met grassen.

Gustaaf Grouwels

Cursus Hoge Venen Natuurgids

2014

Miet Dreezen

Deze cursus werd in 2008 voor de eerste maal georganiseerd. De natuurgidsen die toen de cursus volgden komen nog elk jaar gedurende twee deagen terug.

Omdat de organisatie toen goed is verlopen behouden we hetzelfde stramien. Telkens is er les op vrijdag en zaterdag met verblijf in de gîte van Ovifat (volpension). Vrijdag start om 9u30 in Centre Natuur Botrange (dit is altijd zo), de zaterdag beginnen we om 9u in de gîte en eindigt rond 17u. Alle deelnemers zijn natuurgids. Bij het maken van deze tekst was de prijs nog niet bekend, wat we wel weten is dat alles in die prijs zit: cursus en logies zoals vermeld.

Het programma ziet er zo uit:

04-04-2014: Culturele en historische aspecten plus excursie

05-04-2014: Geologie en geomorfologie en excursie

16-05-2014: Ecologie van het veen en excursie

17-05-2014: Determinatie van varens en excursie

20-06-2014: Fauna en Flora van de Perlenbach

21-06-2014: Vogels en zoogdieren en excursie

19-09-2014: Oriëntatie a.d.h.v. kaart, kompas en gps met excursie

20-09-2014: Lifeprojecten in de Hoge Venen met excursie

17-10-2014: Ecologie van het water met excursie

18-10-2014: Klimaat en meteo. Didactiek en engagement.

22-11-2014: Evaluatiegesprek en diplomering

Bijkomend aan het volgen van de lessenreeks/excursies moet elke deelnemer vijf wandelingen in de Hoge Venen volgen die begeleid wordt door een Hoge Venen Natuurgids of een erkende gids.

Iedere deelnemer maakt een terreinstudie van een gebied in de Hoge Venen, hierin komen de aspecten van de cursus aan bod.

Meer info op www.c-v-n.be.

Mossen

Mossen leren kennen is in feite niet zo moeilijk. Tenminste voor een aantal soorten mossen. Er zijn een hele reeks algemeen voorkomende mossen die in optimale omstandigheden (als alle kenmerken aanwezig zijn) vrij vlug en gemakkelijk te herkennen zijn. Het vraagt alleen de moed om er aan te beginnen en wat tijd om deze soorten in te oefenen. Tijdens onze wandelingen besteden we vooral aandacht aan deze soorten en zullen dus ook een aantal mossen onbenoemd laten. Sinds enkele winters hebben we een aantal wandelingen georganiseerd om mossen te leren kennen. Vermits we weten dat herhaling de beste leermeester is blijven we dan ook deze wandelingen organiseren. Elke wandeling bekijken we slechts een beperkt aantal mossen (± 20 soorten) en trachten deze aan de hand van een overzichtschema in te studeren. Als basis gebruiken wij het boek veldgids mossen van het KNNV. Een vergrootglas meebrengen (10x) is zeer wenselijk.

Wandeling mossen: De Teut Zonhoven

Datum: zaterdag 25 januari 2014 van 14 tot 17 uur

Samenkomst: Parking "Camping" Holsteenbron - Hengelhoefseweg 9, 3520 Zonhoven.

Op deze wandeling trachten we een 20 tal goed herkenbare mossoorten leren kennen van de heide en van het dennenbos. Voor wie zich wil voorbereiden zijn dit de te verwachten soorten: Fraai haarmos, Zandhaarmos,

Ruig Haarmos, Grijs kronkelsteeltje, Bronsmos, Groot Laddermos, Fijn snavelmos, Gewoon klauwtjesmos, Heideklauwtjesmos, Gewoon haakmos, ...

Wandeling mossen: Kasteel Meylandt

Datum: zaterdag 22 februari 2014 van 14 tot 17 uur

Samenkomst: parking Kasteel Meylandt - Meylandtlaan 20, 3550 Heusden-Zolder

Op deze wandeling trachten we een 20 tal soorten goed herkenbare mossoorten leren kennen. In dit loofbosgebied komen weer andere soorten aan bod. Voor wie zich wil voorbereiden zijn dit de te verwachten soorten: Gewoon

Inschrijvingsgeld te storten op:

RekNr: 235-0010248-75.
IBAN: BE05 2350 010248 75
BIC: GEBABEBB

met vermelding: Naam, Voornaam +
benaming korte cursus/activiteit

Niet te missen

klauwtjesmos, Grootrimpelmos, Gewoon sterrenmos, Gewoon dikkopmos, Fijn snavelmos, Haarmutsen, Kroesmos, ...
Op muren, betonpalen komen we ook volgende soorten tegen: Muusjesmos, Muursterretje, Haarmuts, Groot duinsterretje, Achterlichtmos, ...

Wandeling mossen: Bossen van Gerhagen

Datum: zondag 9 maart 2014 van 14 tot 17 uur

Samenkomst: Bosmuseum Gerhagen – Zavelberg 10, 3980 Tessenderlo

Tijdens deze wandeling van de Werkgroep Ecologie Tessenderlo die open staat voor het grote publiek wordt tijdens de wandeling verteld over het leven van de mossen. Tevens leren we een aantal typische mossen voor een Kempisch bos kennen. Voor wie zich wil voorbereiden zijn dit de te verwachten soorten:

Bossig gaffeltandmos, Gewoon kronkelsteeltje, Boskronkelsteeltje, Gewoon gaffeltandmos, Groot laddermos, Gewoon pluusjesmos, ...

Vorig jaar zijn er problemen geweest met deze wandeling (o.a. sneeuw, enz.) om op de hoogte te blijven van de laatste omstandigheden raden we jullie te sterkste aan om in te schrijven via de website van de Limburgse natuurgidsen (www.limburgsenatuurgidsen.be).

Op deze manier hebben we jullie mailadres en wordt je persoonlijk op de hoogte gehouden van de laatste informatie over de activiteit.

Info: Marc Meert, 0477 614709
meert-gybels@telenet.be

Houtzwammen

Paddenstoelen zoeken in de winter. Ja het kan. Houtzwammen zijn paddenstoelen die soms jaren oud kunnen worden en dus ook vaak in de winter te vinden zijn. Net zoals bij de mossen worden de houtzwammen in de andere perioden vaak over het hoofd gezien. Opvallende soorten zoals de Kopergroenzwam en de Gekraagde aardster krijgen op onze wandelingen al vlugger onze aandacht. Daarom is de winter een uitstekende gelegenheid om ook deze zwammen te

leren kennen. Op deze manier kunnen we ook op onze winterwandelingen de kringloop der stoffen mooi illustreren. Naast dat houtzwammen heel mooi en opvallende kleuren kunnen bezitten, kan je er ook heel wat andere dingen vertellen (zoals het gebruik van de Tondelzwam of de Berkenzwam).

Heb je al eens gehoord van de schilderszwam of de Ziekenhuiszwam? Misschien kom je het allemaal te weten op deze vormingsactiviteit.

Al jaren organiseert Mycolim (de Limburgse paddenstoelenwerkgroep) deze wandeling en ook dit jaar in samenwerking met de Limburgse Natuurgidsen.

Datum: zondag 26 januari 2014 van 14 tot 17 uur

Plaats: Kelchterhoef

Samenkomst: parking HOEVE JAN Kelchterhoefstraat 3,
3530 Houthalen-Helchteren
Info: Jan Cornelis 011 523524

Volgende vormingsactiviteiten staan op het programma

Bloemenwandeling Elsloo

Datum: Maandag 20 april 2013

Vertrek: Om 9 uur kerk Elsloo - Scharberg Elsloo

Einde: rond 12 uur

Grassenwandeling

Datum: zondag 1 juni 2014

Vertrek om 9u aan de kerk in Schulen (einde ± 12u)

Kalk- en zinkflora Plombières - Lanaye

Datum: Maandag 9 juni 2014

Vertrek: Om 8 uur op de carpoolparing in Paal (oprit 26 - E313)

Om 8.30 uur aan de oprit in Tongeren (oprit 32 - E313)

In samenwerking met de Werkgroep Ecologie Tessenderlo

Cursus "Dodoens" gegeven door Paul Stryckers in Tongeren:

15, 22 mei 2014 en 7 juni 2014.

Kruidencursus

03 juni 2014: kruiden in het bijgeloof en rond de hekserij

06 juni 2014: kruiden in de keuken

13 juni 2014: kruiden in de geneeskunde

20 juni 2014: wij maken een kruidenwis.

Steenuilen in Tongeren

Wim Cornelis

Herfsttijd - poetstijd

De steenuil, in Tongeren ook bekend als 'koetajl', is onze kleinste uilensoort. Hij meet van kop tot teen ongeveer 22 cm. en heeft een kleine, ronde gestalte, met een afgeplatte, brede kop. De grote gele ogen zijn in het midden zwart. De ogen staan naar voren gericht en kunnen nauwkeurig afstanden inschatten. De bovenzijde van het verenkleed is bruin met witte vlekken, de onderzijde heel licht van kleur met donkere streepjes. De staart is kort en rond. Ook de vleugels zijn kort en afgerond. De oren zitten verborgen achter de gezichtssluier: een krans van stijve veertjes rond de ogen, die de geluiden naar de oren sturen. De kop van een uil kan over 270° draaien.

De poten zijn wit bevederd. Hierdoor kan de steenuil geruisloos naar zijn prooi vliegen. Zijn scherpe, kromme snavel gebruikt hij om de prooi snel te doden en mee te nemen naar zijn nest. Hij kan bovendien behoorlijk wat kabaal maken: als je 's nachts een geluid meent te horen dat een kruising is tussen een luidruchtig klagende kat en een meeuw,

is het hoogst waarschijnlijk een steenuil. Het is een echte standvogel die overdag ook actief is, vooral als er jongen zijn. Steenuilen zijn bijzonder honkvast. De dieren blijven vaak meerdere jaren in hetzelfde activiteitengebied wonen, doorgaans zelfs in dezelfde broedholte. Bovendien beperkt het activiteitengebied van de steenuil zich tot enkele honderden meters van het nest. In strenge winters sterven veel steenuilen ten gevolge van de kou.

Buiten de broedtijd leeft de steenuil alleen. Hij jaagt voornamelijk in de ochtend- en avondschemering. Zijn voedsel bestaat uit insecten, vooral mestkevers en meikevers, regenwormen, slakken, kikkers, veldmuizen en andere kleine zoogdieren en vogeltjes. Door braakballen uit te pluizen kan je zien wat een uil gegeten heeft. Hij zit vaak zittend te jagen, vanaf een paal of een stronk. Hij jaagt op langpootmuggen in een dansende vlucht, die uniek is voor uilen. Bij het vangen van wormen en insecten laat hij zich vaak van zijn

Steenuilen in Tongeren

Herfsttijd - Poetstijd

uitkijkpost vallen. Als hij zoogdieren vangt, rent hij er zelfs achteraan. Het is de meest levendige uilensoort, die wij kennen. Bij onraad wipt en buigt de vogel, maakt duikelingen of verdraait zijn kop. Hij is dan zeer opgewonden.

De steenuil heeft behoefte aan een afwisselend landschap, met verschillende vegetatietypes (kort -lang) naast elkaar, waarin genoeg prooidieren te vinden zijn.

Als we de steenuil willen behouden, is het dus belangrijk dat we dit landschap behouden, verbeteren en uitbreiden. Concreet betekent dit dat nog aanwezige

hoogstamboomgaarden en knotbomen behouden en goed onderhouden moeten worden. Daarnaast is het belangrijk bepaalde gebieden met enkele doordachte ingrepen opnieuw te verbeteren. Herstel van het kleinschalige landschap, door o.a. hagen, knotrijen en hoogstambomen aan te planten, het voorzien van voldoende ruige hoekjes en ook van uitkijk- rust- en schuilplaatsen, is hierbij cruciaal.

Er is bovendien nood aan voldoende holtes waarin de steenuil zijn nest kan maken. Oude hoogstamfruitbomen, knotbomen, maar ook holtes onder

Steenuilen in Tongeren

Wim Cornelis

Herfsttijd - Poetstijd

de pannen van een schuur of ander gebouw zijn daarvoor ideaal. Op kritieke plaatsen, waar er (nog) niet voldoende oude bomen met holtes aanwezig zijn, moet gezorgd worden voor de aanwezigheid van voldoende marterbeveiligde steenuilkasten. Traditioneel broedt de steenuil op en nabij boerenerven. Het leefgebied van de steenuil kan uitgebreid worden naar de omgeving van nieuwe agrarische gebouwen door bij de erfbeplanting rekening te houden met de behoeften van de steenuil.

De steenuil is in Vlaanderen geen rode lijstsoort; integendeel, de soort is er zelfs ruim verspreid en komt voor in alle regio's, maar de dichtheden verschillen wel sterk tussen gebieden. Op het platteland zie je de steenuilen bij woningen en boerderijen met knotwilgen, hoogstamboomgaarden en houtwallen. Ook zwerft hij in parklandschappen en tuinen rond, zelfs in dorpen en steden. Ze ontbreken in aaneengesloten bosgebieden of in zeer kaal, open landschap.

De steenuil is wijd verspreid in Europa, maar komt niet noordelijker voor dan

Denemarken en Noord-Engeland.

Er zijn nog veel gevaren voor uilen zoals auto's, hoogspanningskabels die 's nachts dodelijke vangstrikken vormen, muizen die landbouwgif hebben gegeten dat in de maag van de uil terecht komt en het verdwijnen van steeds meer nestplaatsen in oude gebouwen en holle bomen. Steenuiltjes verdrinken gemakkelijk in gladde badkuipen, die als veedrinkplaatsen in weiden opgesteld staan.

De 44 Limburgse gemeenten kregen in 2006 een planten- of diersoort toegewezen in het kader van een actieplan biodiversiteit. De gemeente Tongeren kreeg toen van de provincie Limburg de steenuil toegewezen als adoptiesoort en binnen de Tongerse milieuraad werd een actieplan uitgewerkt. Leuk is dat de steenuil een link heeft met de klassieke oudheid: *Athene noctua* en op de Griekse 1 euro afgebeeld wordt. Deze invalshoek is mooi meegenomen in Tongeren als oudste stad van België.

De leerlingen van viio nijverheid vervaardigden 21 steenuilenkasten, die dan in de verschillende deelgemeenten op een geschikte plaats opgehangen werden.

Er werd een tentoonstelling rond de steenuil georganiseerd en twee jaar later rond nachtdieren in het algemeen en er kwam een kunstproject in samenwerking met de Tongerse Kunstacademie.

Steenuilpralines zijn in samenwerking met een aantal bakkers een jaarlijks geschenk bij de uitreiking van de

Steenuilen in Tongeren

Herfsttijd - Poetstijd

milieuprijs. In het kader van de jaarlijkse Tongerse parkdag (eind september) worden gerevalideerde steenuiltjes gelost.

Zaterdag 9 november 2013 was het weer tijd om de steenuilenkasten in de Tongerse deelgemeenten te kuisen. Dus trokken 2 ploegen van Leefmilieu Tongeren op pad, gewapend met poetsgerief, ladders en een groot pak houtkrullen. Een groot aantal kasten vertoonde duidelijke bewoningssporen zoals vulling van aarde, veren, keveren botresten in voor- en achterkamer. Meestal konden we de kasten proper maken en van een nieuwe strooisellaag voorzien, maar er doken ook enkele problemen op: het uiltje wilde de kast niet verlaten, er zat een onvriendelijke stier in de weide of de ladder was te kort. In één kast vonden we 3 verdroogde krengen van uilskuikens met ring en 1 losse ring. De ringen werden aan

huis bezorgd bij Louis Bills, die ons nadien liet weten dat de 4 ringen van de kuikens waren die daar in 2013 geringd werden. Dit was het enige nest waar er 4 uilskuikens geringd werden in 2013. Waarschijnlijk had één van de ouders ergens het loodje gelegd.

Op een andere plaats mogen we een bijkomende kast hangen omdat gevreesd wordt dat de huidige boom in slechte staat is en kan omwaaien.

Een paar kasten waren samen met de boom verdwenen. Eén kast werd ons in goede staat terug overhandigd omdat de enige boom in de weide omgewaaid was. Een andere kast was ingepalmd door een andere, onbekende bewoner: ze was voor drievierde gevuld met mos, haren, ..., met een duidelijke nestholte. We hebben ze leeggemaakt en een strooisellaag aangebracht.

Na een voormiddag poetsen zijn de meeste kasten weer in orde voor een nieuw broedseizoen.

Samenkomst natuurgidsen

Leo Thomassen

Reünie 1970 - 1984

Op de bestuursvergadering van april dit jaar kwam André aan met de idee om eens een samenkomst te organiseren van natuurgidsen, buiten de jaarlijkse algemene vergadering.

De natuurgidsen van 2011 komen trouwens nog meerdere keren per jaar samen onder de naam 'Collegiale consulting'. Als het kind maar een naam heeft, het belangrijkste is als het er inderdaad collegiaal en plezierig aan toe gaat.

Een samenkomst van natuurgidsen dus en wij waren het met mekaar eens dat wij zouden beginnen met het eerste begin, de natuurgidsen die in 1970 voor de eerste maal in Limburg de cursus volgden in Sint-Truiden en er gediplomeerd werden.

Op de foto in de krant stond toen nog, samen met de gediplomeerden, het bijna voltallige stadsbestuur. Natuurgidsen in Limburg was een nieuw fenomeen.

Nu, na bijna 45 jaar, zijn wij met 1500 natuurgidsen en nog altijd kunnen wij rekenen op de belangstelling van de provinciale overheid, boven alle partijgrenzen heen. De gedeputeerden van de laatste decennia waren

steeds aanwezig op de plechtige diplomauitreiking. Ook dit jaar député Ludwig Vandenhove, toevallig ook uit Sint-Truiden.

Wij kozen voor de periode 1970-1984. In die 15 jaar werden 445 natuurgidsen gediplomeerd. Het aantal cursisten groeide elk jaar want de publiciteit ging van mond tot mond. Het programma was goed, de mensen waren zeer gemotiveerd en het terrein moest nog helemaal ontgonnen worden.

Om al deze mensen bij elkaar te krijgen was er wel wat werk aan de winkel.

Eerste opdracht, weten waar die natuurgidsen wonen en hoe kunnen wij ze bereiken. Stel je voor die zijn allemaal minstens 30 jaar ouder geworden. Wellicht zijn er collega's die al overleden zijn, anderen niet meer te been. Zijn de adressen nog juist? Van een snelle communicatie met e-mail was er toen nog geen sprake. De zoektocht moest dus beginnen.

Het merendeel van het zoekingswerk werd door André zelf gedaan. Hij werd ook in die tijd natuurgids en vele contacten met de collega's waren er nog steeds.

Samenkomst natuurgidsen

Reünie 1970 - 1984

Wij pleegden menige telefoontjes, want dat was het meest directe kanaal, en wij polsten naar de belangstelling voor een samenkomst.

De mensen met wie wij lange tijd geen contact meer hadden waren bijzonder blij nog eens iets te horen van de Limburgse natuurgidsen en het leek erop dat iedereen die nog iets of wat te been was er bij wenste te zijn. Het enthousiasme dat wij ondervonden gaf ons vleugels.

Wij legden de datum vast, 23 november 2013 en een zaal moest gevonden worden die groot genoeg was om al dat 'volk' te ontvangen. En weer kwam André af met het voorstel om de zaal 't Lindehof in zijn straat te kiezen. Die heeft een capaciteit van 300 personen. De formule of het verloop van de samenkomst hielden wij bij voorkeur heel simpel. Wij waren er ons van bewust dat de mensen zouden komen om mekaar terug te zien, hoe zij er zouden uitzien na meer dan dertig jaar. Deze samenkomst zou er één worden van hernieuwde vriendschap, uitwisselen van oude verhalen en ervaringen. Een gezellig samenzijn dus met Limburgse vlaai en koffie op kosten van de Limburgse natuurgidsen want

wij vinden vriendschap zeer belangrijk, en daarna voor wie nog dorst heeft niet alcolische en alcolische dranken aan kostprijs.

Geen sprake van een disc-jockey, nog minder van een orkest om 'ambiance' te maken, neen de mensen zouden zelf wel voor ambiance zorgen.

Dan kwam de officiële uitnodiging met de details over de bijeenkomst. Ook bij deze wisten wij al dat een e-mailadres nu nog niet algemeen behoorde tot de mogelijkheden om de genodigden te contacteren maar al bij al viel dat best mee. De B post was nog even blij dat zij nog eens 150 uitnodigingen mochten verdelen over de ganse provincie en zelfs een heel stuk daarbuiten tot zelfs in Canada, alhoewel dat wij niet de pretentie hadden dat die persoon voor deze gelegenheid zou afkomen.

En zo werd het zaterdag 23 november. De zaal in orde zetten, tafels en stoelen klaar zetten, bloemstukjes en kaarsen op tafel zoals wij dat gewoon zijn op de jaarvergadering onder regie van Lisette. Lisette en André zorgden voor koffie en 30 taarten want 70 natuurgidsen hadden ingeschreven voor de bijeenkomst en met partner verwachtten wij een honderdtal aanwezigen.

Kris Van de Sande had zich achteraan in de zaal geïnstalleerd met een professionele fotostudio. Van elke aanwezige natuurgids wilden wij een foto hebben voor de databank van alle Limburgse natuurgidsen. Die beperkte zich nu grotendeels tot namen adressen en 'specialiteiten' maar wij wensten die databank een gezicht geven. Hiermee

Samenkomst natuurgidsen

Leo Thomassen

Reünie 1970 - 1984

konden wij een grote stap zetten naar de verwezenlijking hiervan.

Alles was piekfijn in orde en met zachte muziek op de achtergrond, een tafel vol met taarten, een keuze van koffies en thee toen de eerste gasten toekwamen. Wij hadden het geluk op de eerste rij te staan en konden zo telkens de glunderende gezichten zien, de verwondering, de omhelzingen na zoveel jaren. Wij ervaarden de warmte van vriendschap die al die jaren niet meer ingevuld was maar zeker niet verdwenen was. Ook nu nog in 2013 ervaren wij dat het jaar samen cursus volgen mensen dichter bij mekaar brengt en dat was vroeger niet anders. Het bewijs kregen wij bij deze samenkomst.

Aan de natuurgidsen werd gevraagd om een foto te laten nemen voor de databank Limbotrack. Ondertussen zijn de foto's er al op geplaatst.

Ook kregen zij informatie over het huidige reilen en zeilen van de natuurgidsen in Limburg en maakten wij reclame voor de activiteiten die op het getouw staan. Ook ons ledenblad, sedert 40 jaar nog altijd Erica maar nu toch in een hedendaags kleedje, kreeg de nodige belangstelling met vriendelijk

verzoek toch opnieuw een abonnement te nemen indien afgehaakt werd.

Lang mocht deze publiciteitsronde niet duren wat het voornaamste, de gezellige babbel moest absolute voorrang krijgen. De vlaai ging er vlot in, de koffie en thee werden gemaakt en met een pintje er bovenop kon de namiddag niet meer stuk.

Er werd van plaats gewisseld want aan elke tafel zat wel iemand waarmee wij vroeger de natuur introkken. Dit was genieten van zoveel herinneringen

Vooraleer onze gasten naar huis gingen kregen zij nog een aandenken, een houw-touw met inscriptie natuurgids om eventueel sleutels aan te hangen en een kalender van 2014.

Veel mensen hebben achteraf nog de moeite gedaan om te zeggen hoe fijn zij het vonden en daar zijn wij het helemaal mee eens, wij hebben er ook van genoten.

Wij hebben blij en gelukkige mensen gezien die zaterdagmiddag en de conclusie is duidelijk, wij moeten dit initiatief herhalen voor een tweede en een derde reeks van 15 jaar natuurgidsen en dat is beloofd, morgen beginnen wij aan de voorbereiding voor volgend jaar.

Coverfoto

Florent Vandevoort
www.florif.be

Voorwoord

Leo Thomassen

Jaarvergadering 2014

Maurice Ballard

Scharrelkids

Lutgart Bollen

Reünie Tongerse Natuurgidsen

Lutgart Bollen
Grauwe Klauwier:
Jan Cornelissen

Lac du Der

Gustaaf Grouwels

Cursus Hoge Venen natuurgids

Miet Dreezen

Korte cursussen

Marc Meert

Steenuilen in Tongeren

Wim Cornelis
Steenuil: Jan Cornelissen

Reünie natuurgidsen 1970 - 1984

Leo Thomassen
Foto's: Kris Van de Sande

Kalender Korte cursussen 2014

Datum	Thema	Plaats	Uur	Samenkomst	Einde
11 Jan	Jaarvergadering	GreenVille:	09u30	Centrum-Zuid 1111, 3530 Houthalen-Helchteren	17u00
25 Jan	Cursus mossen Wandeling	Zonhoven - De Teut	14u00	Parking "Camping Holsteenbron" Helgelhoefseweg 9 3530 Houthalen-Helchteren	17u00
26 Jan	Cursus houtzwammen Wandeling	Kelchterhoef	14u00	Parking "Hoeve Jan" Kelchterhoefstraat 3 3530 Houthalen-Helchteren	17u00
22 Feb	Cursus mossen Wandeling	Heusden-Zolder	14u00	Parking "Kasteel Meyland" Meylandtlaan 20 3550 Heusden-Zolder	
09 Mar	Cursus mossen Wandeling	Bossen Gerhagen	14u00	Bosmuseum Gerhagen Zavelberg 10 3980 Tessenderlo	17u00
Apr - Nov	Cursus Hoge Venen Natuurgids	Zie Pag 20			
20 Apr	Bloemenwandeling	Elsloo	09u00	Kerk Elsloo Scharberg Elsloo - Nederland	12u00
15, 22 Mei 07 Jun	Cursus Dodoens	Tongeren		Later	
03, 06, 13 en 30 Jun	Cursus Kruiden			Later	
09 Jun	Kalk- en Zinkflora	Plombières-Lanaye	Later	08u00 Carpoolparking Paal 08u30 Afrit 32 - E313 Tongeren	Later